

Brottsofferjouren Sverige

Hammarby fabriksväg 25, 6 tr
120 30 Stockholm

info@brottsofferjouren.se

www.brottsofferjouren.se

Växel: 08-644 88 00

Brottsofferstöd: 116 006

Yttrande avseende SOU 2023:67 Anonyma vittnen

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) vill lämna följande kommentarer på de föreslagna åtgärderna.

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) har länge i sitt Brottsofferpolitiska program förespråkat ett rättsligt behov av möjlighet att i vissa extrema fall gällande den grövsta kriminaliteten kunna höra vittnen anonymt. Grunden härför har varit utvecklingen med hänsynslös gängbrottslighet där vittnen i mycket betydande omfattning skrämts till tystnad. Detta har lett till en tystnadskultur med förhållandevis låg upplärningsprocent. Även om på allra senaste tid skett en förbättring med fler upplärade allvarliga brott kvarstår enligt vår uppfattning ett behov av möjligheten för de brottsbekämpande myndigheterna att i särskilda fall kunna använda sig av anonyma vittnen.

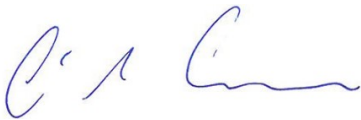
Det nu föreliggande utredningsförslaget ser BOJ som väl förenligt med alla de inte minst viktiga rättssäkerhetsfrågor som måste beaktas. Från ett brottsoffer- och ett samhällsskyddsperspektiv med många brottsutsattas lidande till följd av sk dödsskjutningar och sprängningar måste också starkt framhållas hur angeläget det är gärningspersonerna bakom illdåden verkligen får stå till svars för allt de ställt till med. Inte minst viktigt är det avseende ledarna och huvudmännen för brottsligheten. I frågan om bevisvärderingen av anonymt avgivna vittnesutsagor har vi starkt förtroende för att domstolarna på ett för alla inblandade kan göra en väl avvägd bedömning.

Den allmänt sett största risken att peka på när det gäller anonyma vittnesmål bedömer vi är om ett vittne som tillförsäkrats anonymitet av något skäl likväl får sin identitet avslöjad och råkar illa ut. Den risken går inte att bortse från. Om ett sådant röjande inträffar torde konsekvenserna därav kunna bli synnerligen omfattande och allvarliga.

Enligt BOJ finns det anledning att särskilt ytterligare överväga och beakta alla tänkbara förvecklingar gällande användningsområdet för att höra anonyma vittnen under förundersökningsstadiet respektive efter det att åtal väckts.

Även om utredningen själv tydliggjort gränsdragningen för när anonymitet kan tillämpas finns det likväl en risk att fler än de som omfattas av lagändringen kan komma att vilja nyttja denna möjlighet. Polisen, andra myndigheter samt organisationer som erbjuder stöd behöver tillsammans kunna samverka med information till stödsökande om i vilken utsträckning vittnesmål kan lämnas anonymt. Sedan 2022 har Polisen en skyldighet att informera även vittnen om vilka möjligheter till kontakt med stödjande verksamheter som finns. För att nå vittnen med information och stöd behöver man följa upp i vilken utsträckning Polisen klarar sitt informationsuppdrag.

Sammanfattningsvis är vi således principiellt positivt inställda till att den föreslagna regleringen om anonyma vittnen genomförs. Vi är väl medvetna om att en sådan lagstiftning bara är att se som ett viktigt inslag i förbättrade möjligheter att komma till rätta med den allra grövsta kriminaliteten. Åtskilliga andra åtgärder krävs också. Däribland en naturlig nödvändig vidareutveckling av grundläggande metoder och arbetssätt för utredningsverksamheten i allmänhet gällande grov, organiserad brottslighet. En hög kompetens och förmåga hos de brottsbekämpande myndigheterna att arbeta riksövergripande och resultatriktat kommer alltid att vara av grundläggande betydelse oavsett i vilken form vittnesbevisningen möjliggörs.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se